

KANCELARIA GŁÓWNA
MINISTERSTWO ROZWOJU

wpłynęło
dnia

2020 -08- 11

Nr pisma.....

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Marian Banaś

Ministerstwo Rozwoju
RPW/71003/2020 P
Data:2020-08-11

LWA.410.005.01.2020

Jadwiga Emilewicz
Minister Rozwoju
Ministerstwo Rozwoju
Plac Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/024 – Strategiczne programy badań naukowych

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 50 00, F +48 22 444 57 93
nik@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Rozwoju ¹ , Plac Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jadwiga Emilewicz, Minister Rozwoju od 15 listopada 2018 r. Poprzednio Minister Przedsiębiorczości i Technologii, od 9 stycznia 2018 r. do 14 listopada 2019 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja strategicznych programów badań naukowych. 2. Osiągnięcie założonych efektów strategicznych programów badań naukowych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2020 (do czasu zakończenia kontroli), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem ²
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Jerzy Kęcik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/62/2020 z 4 maja 2020 r. oraz LWA/108/2020 z 13 lipca 2020 r.

(akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Ministerstwa związane z realizacją projektu pt. „Zintegrowany system wsparcia polityki i programów ograniczenia niskiej emisji”⁵ w ramach programu strategicznego GOSPOSTRATEG⁶.

Uzasadnienie oceny ogólnej Projekt na rzecz poprawy jakości powietrza w Polsce, będący wspólnym przedsięwzięciem Ministerstwa – jako lidera konsorcjum, jednostek naukowo-badawczych oraz stowarzyszenia, został wykonany zgodnie z założeniami konkursu ogłoszonego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju⁷ oraz w terminie określonym w zawartej umowie.

Poniesione w ramach projektu wydatki spełniały kryteria kwalifikowalności określone w umowie i w regulaminie konkursu. Przy realizacji zadań badawczych korzystano z aparatury naukowo-badawczej zakupionej w trakcie trwania projektu. Zakupiona aparatura służyła m.in. do wykonywania pomiarów jakości powietrza, identyfikacji źródeł emisji, prowadzenia testów funkcjonalnych aplikacji mobilnej w terenie oraz inwentaryzacji źródeł ciepła w budynkach jedno i wielorodzinnych.

¹ Dalej: Ministerstwo lub MR.

² Kontrola w MR przeprowadzona została w ramach kontroli koordynowanej NIK, którą objęto lata 2011-2020. Z uwagi na fakt, że w MR kontrolowano jeden projekt badawczy realizowany przez Ministerstwo, zainicjowany w 2018 r., kontrola dotyczyła lat 2018-2020 r.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: projekt.

⁶ Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków - przyjęty uchwałą nr 164/2011 Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 2011 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Badań.

⁷ Dalej: NCBR.

W wyniku realizacji projektu zostały osiągnięte efekty i korzyści, które przedstawiono we wniosku projektowym i umowie. Opracowany został m.in. prototyp systemu informatycznego służącego do inwentaryzacji źródeł niskiej emisji oraz przygotowany zostały projekt zmian w przepisach prawa⁸.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja strategicznych programów badań naukowych

Opis stanu faktycznego

1.1. Kontrolą objęto projekt „Zintegrowany system wsparcia polityki i programów ograniczenia niskiej emisji (ZONE)”, realizowany w ramach programu GOSPOSTRATEG od 1 czerwca 2018 r. do 31 maja 2020 r., na podstawie umowy o wykonanie i finansowanie projektu⁹ zawartej 26 października 2018 r. z NCBiR.

Projekt realizowało konsorcjum w składzie: Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii (przekształcone w Ministerstwo Rozwoju) – będące liderem konsorcjum, Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy (IŁ-PIB) – będący liderem finansowym¹⁰, Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy (IOŚ-PIB), Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla (ICHPW) oraz Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy (KAS).

Głównym celem projektu było opracowanie prototypu zintegrowanego systemu wspierającego działania na rzecz ograniczenia emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego, podejmowane na różnych szczeblach administracji publicznej. Projekt obejmował osiem zadań badawczych:

- 1) opracowanie koncepcji zintegrowanego systemu inwentaryzacji źródeł niskiej emisji w Polsce;
- 2) opracowanie koncepcji modelu kontroli emisji i aktywizacji danych ze źródeł niskiej emisji;
- 3) opracowanie koncepcji szacowania kosztów zewnętrznych zanieczyszczenia powietrza;
- 4) opracowanie modelu przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu;
- 5) opracowanie koncepcji wykorzystania systemu zintegrowanego do oceny udziału niskiej emisji w zanieczyszczeniu powietrza w małej skali;
- 6) budowa prototypu systemu inwentaryzacji źródeł niskiej emisji wraz z bazą wiedzy dla wspomaganie decyzji w zakresie zarządzania jakością powietrza atmosferycznego;
- 7) budowa narzędzi wspomagających zintegrowany system inwentaryzacji źródeł niskiej emisji i bazę wiedzy;
- 8) przygotowanie propozycji regulacji prawnych.

Dla każdego zadania został określony jego koszt, cel, kamienie milowe i efekty do osiągnięcia¹¹.

⁸ Obecnie znajdują się w procesie legislacyjnym i dotyczą wspierania termomodernizacji i remontów budynków.

⁹ Umowa nr GOSPOSTRATEG1/385807/4/2018, dalej: umowa o wykonanie i finansowanie projektu.

¹⁰ Konsorcjant nie będący jednostką budżetową, za pośrednictwem którego NCBiR przekaze środki budżetowe w celu ich dalszego rozdysponowania zgodnie z budżetem projektu.

¹¹ Zadania: nr 1 – 1 213 518 zł, 5 kamieni milowych, 6 rezultatów wymiernych; nr 2 – 583 881 zł, 1 kamień milowy i 1 rezultat; nr 3 – 236 600 zł, 5 kamieni milowych i 1 rezultat; nr 4 – 145 788 zł, 3 kamienie milowe i 2 rezultaty; nr 5 – 440 390 zł, 5 kamieni milowych i 3 rezultaty; nr 6 – 3 922 716 zł, 6 kamieni milowych i 8 rezultatów; nr 7 – 1 691 078 zł, 5 kamieni milowych i 6 rezultatów; nr 8 – 549 573 zł, 3 kamienie milowe i 4 rezultaty. Łącznie wyznaczono do osiągnięcia 33 kamienie milowe i 31 rezultatów wymiernych.

W trakcie realizacji projektu trzykrotnie zmieniono umowę o wykonanie i finansowanie projektu¹². W umowie (po zmianach) określono całkowity koszt realizacji projektu w wysokości 8 783 544 zł, w tym kwotę środków udzielonych przez NCBiR – 8 126 571 zł (tj. 92,5%).

(akta kontroli str. 10, 30-52, 127-186, 586-591)

We wniosku o dofinansowanie członkowie konsorcjum oświadczyli, że posiadają wiedzę, potencjał kadrowy, organizacyjny i finansowy pozwalający na realizację projektu. Przedstawiony został dorobek zespołu badawczego z ostatnich pięciu lat w zakresie zastosowania wyników badań naukowych, realizacji projektów krajowych i międzynarodowych, praw własności intelektualnej i przemysłowej oraz dorobek publikacyjny, w tym zrealizowane badania i wyniki prowadzonych prac badawczo-rozwojowych mające związek z tematyką projektu¹³.

(akta kontroli str. 53-59)

W trakcie realizacji projektu zachodziły zmiany w składzie osobowym zespołu projektowego, w tym zmiana na stanowisku kierownika projektu (z dniem 1 marca 2019 r.) oraz zmiany prawno-organizacyjne¹⁴ dotyczące jego wykonawcy. Zaistniałe zmiany nie miały wpływu na terminowość realizacji i zakres merytoryczny projektu.

(akta kontroli str. 273-274)

1.2. W realizacji projektu uczestniczyło 77 osób, w tym 10 osób z MR, 23 osoby z ICHPW, 27 osób z IŁ-PIB, 10 z IOŚ-PIB oraz 7 osób z SKA. Skład osobowy zespołu projektowego, właściciele poszczególnych strumieni zadaniowych wyodrębnionych w projekcie¹⁵ oraz zadania zespołu projektowego zostały określone w dokumencie p.n. „Budowa zintegrowanego systemu w projekcie ZONE”.

Po podpisaniu umowy o realizację i finansowanie projektu, powołano kierownika projektu¹⁶, do którego obowiązków należało m.in.: planowanie, sterowanie i nadzór nad realizacją projektu, w szczególności kontrola realizacji celów i koordynacja działań konsorcjantów dla osiągnięcia zaplanowanych rezultatów, zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym i budżetem oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi realizacji projektu; zarządzanie zespołem projektowym; zarządzanie dostarczaniem produktów. Wykonawcy projektu zrealizowali wszystkie zadania zgodnie z zakresem prac określonym we wniosku konkursowym i umowie, co zostało przedstawione w raporcie rocznym i w projekcie raportu końcowego¹⁷.

Komunikacja w projekcie stanowiła podstawowe narzędzie zarządzania wyznaczonymi zadaniami oraz monitorowania ich prawidłowej i terminowej realizacji. Właściwa organizacja komunikacji zapewniała wymianę informacji o postępach prac oraz promowaniu działań badawczych prowadzonych przez państwo w celu zwiększenia świadomości obywateli o działaniach finansowanych

¹² Aneks nr 1/2019 z 24 lipca 2019 r. dot. zmiany kwot w poszczególnych kategoriach kosztów; aneks nr 2/2019 z 26 października 2019 r. dot. zmiany terminu zakończenia realizacji projektu z 30 listopada 2018 r. na 31 maja 2020 r. oraz harmonogramu wykonania projektu; aneks nr 3/2020 z 26 czerwca 2020 r. dot. aktualizacji wartości kosztów kwalifikowanych (z kwoty 8 800 024 zł na 8 783 544 zł) i kwoty dofinansowania (z kwoty 8 143 051 zł na 8 126 571 zł) oraz zmian w kosztorysie wykonania projektu i w wykazie aparatury naukowo-badawczej.

¹³ ICHPW w ostatnich latach realizował m.in. badania energetyczno-emisyjne paliw i kotłów co dla sektora ogrzewania indywidualnego, badania nad innowacyjnym, niskoemisyjnym paliwem bezdymnym; IOŚ-PIB – projekt mający na celu rozpoznanie składu Chemicznego frakcji organicznej pyłu zawieszonego PM1, PM2.5 i PM10 na obszarach pozamiejskich w aspekcie identyfikacji źródeł pochodzenia tego pyłu oraz implikowanych zagrożeń środowiskowych i zdrowotnych; KAS wdrożył metodologię mobilnych pomiarów stężenia pyłów do zbadania rzeczywistego wpływu stężeń w powietrzu zewnętrznym na stężenia w pomieszczeniach.

¹⁴ Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rozwoju, Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii zostało przekształcone w Ministerstwo Rozwoju.

¹⁵ Tj. strumień: administracji, prawa, zarządzania, komunikacji, architektury, integracji/migracji, aplikacji, raportowania, utrzymania oraz narzędzi wspierających.

¹⁶ Dyrektor Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej MR.

¹⁷ Zatwierdzenie raportu końcowego powinno nastąpić w terminie do 31 lipca 2020 r.

z budżetu państwa. Działania koncentrowały się na redagowaniu i aktualizowaniu stron internetowych promujących projekt, tworzeniu treści komunikatów promocyjnych, przygotowaniu konferencji i prezentacji. Wyniki prac zespołu projektowego dokumentowano w postaci raportów, prezentacji i opracowań, w których opisane zostały osiągnięte rezultaty z realizacji zadań badawczych.

(akta kontroli str. 175, 187-210, 269-272, 275-279, 619-660)

1.3. W 2019 r. konsorcjum złożyło do NCBiR dwa wnioski o wprowadzenie zmian do umowy¹⁸ (dot. kosztów wykonania projektu, przesunięcia środków pomiędzy poszczególnymi kategoriami kosztów oraz przesunięcia środków pomiędzy poszczególnymi konsorcjantami, a także zmiany w wykazie aparatury naukowo-badawczej). 5 marca 2020 r. Komitet Sterujący NCBiR wydał pozytywną rekomendację ich wprowadzenia. Aneks do umowy został podpisany przez NCBiR 26 czerwca 2020 r. i przekazany konsorcjum (drogą elektroniczną) 1 lipca 2020 r., tj. miesiąc po zakończeniu realizacji projektu. Mimo braku zawarcia aneksu konsorcjum kontynuowało prace nad projektem wg złożonych propozycji zmian.

Dyrektor Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej¹⁹ wyjaśniła, że konsorcjum monitorowało przebieg akceptacji ww. wniosków i utrzymywało bieżący kontakt z NCBiR. Biorąc pod uwagę specyfikę badań, opartych w głównej mierze na problemie złej jakości powietrza (tzw. smogu) i sezonowości tego zjawiska, podjęto decyzję o realizowaniu projektu oraz jego założeń w oparciu o proponowane we wnioskach zmiany. Bez podjęcia tych działań, realizacja projektu byłaby zagrożona. Podjęte działania miały na celu spełnienie uprzednio przyjętych założeń dla projektu.

(akta kontroli str. 157-167, 582, 586-595)

NCBiR przekazało liderowi finansowemu 8 143 051 zł dofinansowania (zgodnie z zawartą umową przed zmianami), z tego dwie zaliczki (6 i 18 grudnia 2018 r.) po 1 842 447 zł oraz 4 458 157 zł, na podstawie wniosku o płatność sporządzonego przez konsorcjum²⁰.

Lider finansowy niezwłocznie przekazywał współwykonawcom środki finansowe zgodnie z kosztorysem projektu.

(akta kontroli str. 133-134, 211-213, 301-302)

W okresie realizacji projektu przeprowadzony został audyt zewnętrzny. Biegły rewident w swojej opinii nie stwierdził nieprawidłowości.

Za 2018 r. został sporządzony i przekazany do NCBiR raport okresowy z realizacji projektu. Termin opracowania i przekazania raportu końcowego, zgodnie z § 2 ust. 3 załącznika nr 2 do umowy o realizację i finansowanie projektu, wyznaczono na 30 lipca 2020 r.

Niewykorzystane środki finansowe w kwocie 457 900,18 zł oraz odsetki bankowe od kwoty finansowania w kwocie 1 644,74 zł zostały zwrócone na rachunek bankowy NCBiR terminowo, tj. 30 dni od daty zakończenia realizacji projektu²¹.

Dyrektor DGN wyjaśniła, iż każdy z konsorcjantów prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową dla projektu w sposób zgodny z zasadami określonymi w poszczególnych jednostkach. W MR została wyodrębniona ewidencja księgową projektu w dodatkowej analityce kont księgowych. Na każdym etapie, tj. planu,

¹⁸ 31 lipca 2019 r. i 4 października 2019 r.

¹⁹ Dalej: DGN.

²⁰ Wniosek nr 1/2019 z 4 września 2019 r.

²¹ Zgodnie z § 11 ust. 16 umowy o realizację i finansowanie projektu.

realizacji umowy, ujęcia kosztów oraz wydatków, zaksięgowanie każdej operacji wymagało zaznaczenia symbolu przypisanego do projektu²².

(akta kontroli str. 187-210, 222-233, 288-290, 604-607)

1.4. Przeprowadzona w trakcie kontroli NIK analiza trzech kategorii poniesionych kosztów, dotyczących zatrudnienia (W), narzędzi i sprzętu (A) oraz doradztwa (E)²³ wykazała, że w okresie realizacji projektu sfinansowano realizację zadań określonych w harmonogramie zgodnie z kwotami zapisanymi w kosztorysie stanowiącym załącznik do umowy. Poniesione koszty były celowe i spełniały warunki kwalifikowalności. Pracownicy MR, wchodzący w skład zespołu projektowego, nie otrzymywali dodatkowego wynagrodzenia z tytułu pracy w zespole projektowym. Kwota kosztów objętych badaniem wyniosła 2 117 117,85 zł, co stanowiło 25,5% poniesionych kosztów ogółem na realizację projektu (8 294 404,92 zł).

(akta kontroli str. 479-488, 585, 601)

1.5. Objęte badaniem NIK koszty zostały poniesione z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji, jawności i przejrzystości. Przy udzielaniu zamówień publicznych wykonawca stosował procedury określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²⁴. W 11 przypadkach postępowania zostały przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego (na kwotę 1 252 699,64 zł), w pozostałych 39 przypadkach (na kwotę 864 418,21 zł) zamówienia zostały zrealizowane po rozpoznaniu rynku, zgodnie z wnioskami o dokonanie zakupu lub zlecenia usługi. Zakupiona aparatura naukowo-badawcza oraz inne zakupy i zlecone usługi były zgodne z kosztorysem i służyły celom badawczym projektu oraz zostały wykorzystane do jego realizacji.

(akta kontroli str. 234-267, 317-488)

1.6. Zakup aparatury naukowo-badawczej na potrzeby realizacji projektu zaplanowano na łączną kwotę 1 311 900 zł, a całkowity koszt zakupionych urządzeń wynosił 1 303 342,76 zł²⁵ (w tym kwota dofinansowania środkami NCBiR 1 252 871,16 zł). Zakupiona aparatura służyła m.in. do wykonywania pomiarów jakości powietrza oraz identyfikacji źródeł emisji; prowadzenia testów funkcjonalnych aplikacji mobilnej ZONEapp w terenie, w miejscach trudnodostępnych; inwentaryzacji źródeł ciepła w budynkach jedno i wielorodzinnych; zbierania danych online i offline w trakcie przeprowadzanych inwentaryzacji w gminach pilotażowych. Zakupiony sprzęt został ujęty w ewidencji środków trwałych przez poszczególnych użytkowników (konsorcjantów).

(akta kontroli str. 591, 596-601)

1.7. W umowie o wykonanie i finansowanie projektu oraz w kosztorysie stanowiącym załącznik do umowy, określono wysokość wkładu własnego w formie pieniężnej w wysokości 656 973 zł (w tym zadeklarowany wkład własny MR wynosił 560 815 zł, ICHPW – 24 000 zł oraz KAS – 72 158 zł)²⁶. Faktycznie wniesiony wkład własny wyniósł 609 254,10 zł (w tym wkład finansowy własny wniesiony przez MR wynosił 513 044,91 zł, ICHPW – 24 051,19 zł, KAS – 72 158 zł). Wniesienie niższej kwoty wkładu własnego przez MR o 47 770,09 zł było spowodowane niezorganizowaniem konferencji zamykającej projekt z uwagi na sytuację

²² W 2019 r. dla oznaczenia projektu przyjęto symbol IW.20.GSP.ZONE.153.2.2019, a w 2020 r. symbol 20.GSP.ZONE.00.1.2020.

²³ W – 277 894,41 zł, A – 975 575,64 zł, E – 863 647,80 zł.

²⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843.

²⁵ Kategoria kosztów (A).

²⁶ Aneks nr 3/2020 z 26 czerwca 2020 r. do umowy o wykonanie i finansowanie projektu.

epidemiczną w kraju oraz przeznaczeniem mniejszej kwoty środków niż pierwotnie zakładano, na wykonanie audytu zewnętrznego.

(akta kontroli str. 148, 290-291, 584-585, 589)

1.8. Dyrektor DGN w złożonych wyjaśnieniach wskazała, że w celu zapewnienia prawidłowej realizacji projektu oraz osiągnięcia określonych kamieni milowych i efektów mierzalnych, lider konsorcjum wdrożył szereg rozwiązań (narzędzi) do monitorowania i kontroli jakości realizowanych zadań oraz akceptacji produktów końcowych. Rozwiązania te dostosowane były do każdego etapu realizacji projektu, od planowania i tworzenia koncepcji, poprzez monitorowanie rzeczowych i finansowych postępów realizacji projektu, po dokumentowanie opracowanych produktów. W ramach tych narzędzi określono m.in. rolę kierownika projektu, sposób komunikacji zapewniającej identyfikację problemów, zasady obiegu dokumentów i odbioru produktów finalnych.

(akta kontroli str. 293-294)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie działalność jednostki w badanym obszarze. Projekt został zrealizowany w terminie, zgodnie z zawartą umową o wykonanie i finansowanie projektu, a poniesione koszty spełniały warunki kwalifikowalności określone w umowie. Zakupiona aparatura naukowo-badawcza służyła realizacji projektu.

OBSZAR

2. Osiągnięcie założonych efektów strategicznych programów badań naukowych

Opis stanu
faktycznego

2.1. Kamienie milowe ustalone w odniesieniu do realizacji każdego zadania oraz planowane rezultaty zostały osiągnięte, a stopień ich wykonania jest zgodny z opisem we wniosku projektowym i harmonogramem projektu.

W wyniku realizacji projektu opracowano m.in.: koncepcję modelu kontroli emisji i akwizycji danych ze źródeł niskiej emisji; automatyzację procesu tworzenia georeferencyjnej warstwy budynków; wytyczne do szacowania kosztów ekonomicznych związanych z ograniczaniem emisji zanieczyszczeń do powietrza; zasady oceny przydatności danych uzyskanych w ramach inwentaryzacji ZONE do wspomagania zarządzania jakością powietrza na poziomie gminy; zasady pomiarów oraz wytycznych do procedur jakości i warunków pracy dla platformy pomiarowej; strony internetowe²⁷ oraz aplikację mobilną ZONEapp dla systemu Android i IOS wraz z instrukcjami i podręcznikiem użytkownika; projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw wraz z rozporządzeniami wykonawczymi.

(akta kontroli str. 309-314, 492-579)

2.2 Zakładane w projekcie wskaźniki oceny stopnia osiągnięcia celów zostały zrealizowane w 100%. Wartości wskaźników produktu przedstawiają się następująco:

- liczba wypracowanych diagnoz – 3 (sporządzenie opracowań pt.: „Analiza istniejących źródeł danych o stosowanych wskaźnikach emisji. Pomiary emisji z indywidualnych źródeł ciepła i przygotowanie bazy danych wskaźników emisji”; „Analiza obecnych instrumentów polityki publicznej nakierowanych na wsparcie ubogich energetycznie w Polsce”; „Ocena przydatności danych uzyskanych

²⁷ www.zone.gov.pl, <https://zone-test.itl.waw.pl>, <https://zone.itl.waw.pl>.

w ramach inwentaryzacji ZONE do wspomagania zarządzania jakością powietrza na poziomie gminy”);

- liczba wypracowanych polityk, strategii oraz dokumentów operacyjnych – 1 (sporządzenie opracowania pt. „Rekomendacje w zakresie możliwości wdrożenia rozwiązań projektu ZONE do polityki publicznej państwa”);
- liczba opracowanych rozwiązań – 5 (testowy i produkcyjny system ZONE; aplikacja mobilna ZONEapp dla systemu Android oraz IOS wraz z instrukcjami i podręcznikami użytkownika; sporządzenie opracowań pt.: „Automatyzacja procesu tworzenia georeferencyjnej warstwy budynków”; „Koncepcja modelowania matematycznego jakości powietrza w małej skali, jako narzędzia lokalnych systemów wspomagania decyzji w zakresie działań związanych z ograniczaniem niskiej emisji”; opracowanie projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw wraz z rozporządzeniami wykonawczymi);
- liczba pilotaży (wdrożeń) wypracowanych rozwiązań – 1 (pilotaż przeprowadzony w wybranych gminach w okresie marzec 2019 r. – maj 2020 r., podczas którego przetestowano wytworzone w ramach projektu rozwiązanie (produkcyjny system ZONE);

Wartości wskaźników rezultatu przedstawiają się następująco:

- liczba zakończonych pilotaży (wdrożeń) wypracowanych rozwiązań – 1 (ww. pilotaż w wybranych gminach, na podstawie którego przygotowano trzy opracowania pt.: „Pomiary stężeń pyłu i tlenku węgla w gazach spalinowych pochodzących z indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe”; „Ocena przydatności danych uzyskanych w ramach inwentaryzacji ZONE do wspomagania zarządzania jakością powietrza na poziomie gminy”; „Raport z przeprowadzonych kampanii pomiarowych jakości powietrza”;
- liczba publikacji, w tym internetowych, na temat wypracowanych rozwiązań – 15, m.in. z konferencji otwierającej projekt; XIV Konferencji „Kotły małej mocy zasilane paliwem stałym. Czyste powietrze – aktualne wyzwania”; III Kongresu Czystego Powietrza, podczas którego zaprezentowano wyniki projektu ZONE; III Konferencji Kominiarskiej „Ochrona powietrza i zdrowia w dobie zmian przepisów i oczekiwań”.

(akta kontroli str. 70, 602, 621-625)

2.3. W ocenie dyrektora DGN osiągnięte efekty i korzyści w ramach projektu mają wpływ na politykę publiczną państwa, umożliwiają faktyczne zarządzanie jakością powietrza w Polsce na wszystkich szczeblach administracji, w szczególności poprzez wykorzystanie opracowanego narzędzia informatycznego, które służy do inwentaryzacji źródeł niskiej emisji. Jednocześnie opracowano projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw, nad którym obecnie trwają prace legislacyjne²⁸.

(akta kontroli str. 314)

2.4. Wszystkie informacje o projekcie oraz wyniki prac były upowszechniane na stronach internetowych²⁹. Dane stanowiące wyniki prac pilotażowych zostały udostępnione gminom, na terenie których prowadzono badanie powietrza w ramach pilotażu oraz podmiotom kontrolującym emisję, a także były prezentowane na

²⁸ <https://legislacja.gov.pl/projekt/12329603/katalog/12659414#12659414>.

²⁹ Strona internetowa ZONE (www.zone.gov.pl), strona internetowa MR (<https://www.gov.pl/web/rozwoj/termomodernizacja>), strona ICHPW <http://www.ichpw.pl/blog/2019/02/13/spotkanie-ramach-projektu-zone>), strona Rządowego centrum Legislacji (<https://legislacja.gov.pl/projekt/12329603>).

konferencjach i spotkaniach³⁰. Materiały promocyjne i publikacje zawierały informacje o dofinansowaniu projektu przez NCBiR.

(akta kontroli str. 315, 624-626)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie działalność jednostki w badanym obszarze. W wyniku realizacji projektu został osiągnięty cel główny, a także założone efekty i zaplanowane wartości wskaźników. Przestrzegano wytycznych NCBiR w zakresie promocji projektów finansowanych z krajowych środków finansowych oraz podjęto działania upowszechniające osiągnięte wyniki badań.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK.

Warszawa, 05 sierpnia 2020 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś

PREZES
Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś

³⁰ Konferencja otwierająca projekt, XIV Konferencja Naukowo-Techniczna „Kotły małej mocy zasilane paliwem stałym. Czyste powietrze – aktualne wyzwania”, III Konferencja Kominiarska „Ochrona powietrza i zdrowia w dobie zmian przepisów i oczekiwań”, III Kongres „Czyste Powietrze”, spotkanie dotyczącego projektu Build Upon 2.

